

res direkte til Højesteret, vil en kompetenceomlægning, der gør byretterne til den normale 1. instans, kunne indbyde til, at sager, der kun med tvivlsom føje er sø- og handelssager, søges anlagt som sådanne ved Sø- og Handelsretten med henblik på at opnå en umiddelbar appeladgang til Højesteret.

Det er endvidere vanskeligt at begrunde, at sø- og handelssager af mindre betydning kan appelleres direkte til Højesteret, mens denne mulighed ikke eksisterer for sådanne sager af anden art.

I konsekvens af forslaget om ændret kompetencefordeling mellem landsret og byret bør der derfor efter Retsplejerådets opfattelse ske en vis begrænsning af de sø- og handelssager, der behandles ved Sø- og Handelsretten.

Rådet foreslår, at dette sker på den måde, at sø- og handelssager om krav, der har en økonomisk værdi af højst 100.000 kr., af Sø- og Handelsretten skal henvises til vedkommende byret, medmindre sagen er omfattet af en eller flere af henvisningsbestemmelserne, d.v.s. sagen er af principiel karakter, sagens udfald kan få væsentlig betydning for andre end parterne, sagen har særlig indgribende betydning for en part osv.

Inden Sø- og Handelsretten træffer afgørelse om henvisning, skal parterne have lejlighed til at udtale sig om spørgsmålet.

I 1986 blev der ud af et samlet sagsantal på 648 anlagt 429 sø- og handelssager ved Sø- og Handelsretten. Heraf havde 292 sager en værdi af under 200.000 kr. Efter Retsplejerådets opfattelse er det ikke muligt nærmere at forudsige, hvor mange sø- og handelssager der vil blive henvist efter den foreslåede bestemmelse. Det må dog antages, at hovedparten af sager under 100.000 kr. vil blive henvist. Havde reglen været gældende i 1986, ville der således formentlig have været henvist ca. 100 sådanne mere banale småsager til de 13 byretter i det storkøbenhavnske område.

7. Andre overvejelser

I betænkningen overvejer Retsplejerådet en række andre ændringer i reglerne om domstolenes saglige kompetence i civile sager uden at finde grundlag for at fremsætte forslag herom.

I den forbindelse kan nævnes, at rådet ikke stiller forslag om ændring af retsplejelovens § 226, stk. 1, nr. 2 (hvorefter sager om prøvelse af afgørelser truffet af et ministerium eller en central statslig klageinstans henhører under landsretten i 1. instans), eller af de i særlovgivningen indeholdte regler om landsretskompetence.

Retsplejerådet henviser som begrundelse herfor bl.a. til disse sagers ankeagtige karakter og det for-

hold, at landsretterne må anses for det naturlige forum for kritik af de øverste statslige myndigheder.

I betænkningen anfører rådet, at den ændrede kompetencefordeling mellem byretterne og landsretterne vil medføre, at kvalitativt vanskeligere, faktiske og retlige spørgsmål skal prøves i byretten, således at det vil være naturligt at stille øgede krav til såvel de dommere og dommerfuldmægtige, der beklæder retten, som til de advokater og advokatfuldmægtige, der optræder som rettergangsfuldmægtige. Det vil derfor være ønskeligt, at advokater efter gennemførelsen af den foreslåede kompetenceomlægning i særlig grad er opmærksomme på sværhedsgraden i den enkelte sag, som overlades til fuldmægtigens udførelse. Uden at rådet finder det muligt eller hensigtsmæssigt at opstille en generel lovregel om mødeberettigelse, findes det at måtte anses for en selvfølge, at kun fuldmægtige, der opfylder kravene til at opnå procedurertiladelse for landsretten, selvstændigt procederer de overførte sager bortset fra de ganske ordinære.

Retsplejerådet finder heller ikke i forbindelse med kompetenceomlægningen anledning til at foreslå ændringer i reglerne om advokaters og advokatfuldmægtiges prøvesager med henblik på at opnå møderet for landsret og Sø- og Handelsretten. Rådet peger dog på, at der kan være grundlag for at tage dette spørgsmål op til selvstændig vurdering, såfremt det måtte vise sig, at der er utilstrækkelige muligheder for at finde egnede prøvesager.

8. Lovforslaget

Justitsministeriet kan tiltræde Retsplejerådets forslag om, at byretterne bliver den almindelige 1. instans i civile sager, men med adgang til at henvise betydningsfulde og principielle sager til behandling ved landsretterne.

Justitsministeriet er endvidere enig i, at der bør indføres en regel om, at Sø- og Handelsretten skal henvise mere banale småsager til vedkommende byret bl.a. for at undgå, at disse sager kan ankes direkte til Højesteret.

Lovforslaget er derfor i det hele udformet i overensstemmelse med Retsplejerådets lovudkast.

Justitsministeriet kan i øvrigt tiltræde rådets opfattelser som omtalt ovenfor pkt. 7.

9. Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser

Som anført i pkt. 5 skønner Retsplejerådet, at den foreslåede kompetenceomlægning vil aflaste landsretterne med omkring 1/3 af de sager, der efter de gældende regler anlægges ved landsretterne som 1. instans. Dette svarer i dag til ca. 600 sager. Samtidig un-